

Álom a filmről

Még három év előtt, a palicsi ünnepi játékok rendezése közben felvetődött egy magyar forgatókönyv megírásának a gondolata. Nem a mi ötletünk volt, a belgrádi filmemberek ámultak el a kupuszinai, gombosi, horgosi népviseleten, táncokon és dalokon annyira, hogy mindjárt kedvük lett volna egy egész estét betöltő komoly magyar filmet felvenni. „Ennek nagy sikere lenne, mondták, ilyen még nem volt. S mi kell ide? A magyar nép életét ismerető mese, például arról, hogyan találta meg helyét az új világban, a többi már a mi dolgunk. Színészeik vannak?”

Hogyne volnának, feleltük, két színházunk van, rengeteg műkedvelő társulatunk, színészek miatt nem jönnek zavarba. Aztán van egy fejlődő irodalmunk, amely számtalan tükörképét vetette fel a változó világnak s a magyar dolgozók életének az új Jugoszláviában. Csak hát éppen nem is gondoltunk még erre.

Magyar filmről azóta sem esett szó. De a vajdasági írók közül nem egynek jutott eszébe azóta sokszor ez a beszélgetés. Hány olyan téma van, melynek megírása közben az író a filmre gondol, a század nagy tömegnevelő műfajára! S hány olyan témát dolgoztunk fel regényben, novellában, ami egyenesen filmre kívánczik!

Persze, ezek csak amolyan magányos tépelődések. Most, hogy itt van a rádió, amely új közlési lehetőséget adott a jugoszláviai magyar íróknak, filmre gondolni, arra, hogy a mozgókép vásznán keressen közönséget magának, talán még sok is egy kicsit.

Viszont nem kétséges, hogy a magyar tömegekhez a film útján könnyebb eljut-

ni, mint könyveken és folyóiratokon át. S tulajdonképpen nem csupán a magyar közönségről van szó. Egy jugoszláviai magyar témát bemutató film önmagában is érdekes és izgató dolog lenne. S azonkívül, ha arra törekszünk, hogy ne csak a magyar olvasóhoz, a magyar közönséghez szóljunk, hogy ne zárkózzunk szűk népi határok közé, akkor a magyar filmet is úgy kell tekinteni, mint egy hatásos, talán a leghatásosabb közlési lehetőséget Jugoszlávia s a nagyvilág széles tömegei felé.

Ha a filmemberek lelkesedése nem volt szalmaláng, akkor talán a mi egyre visszatérő álmunk se megvalósíthatatlan. Csak az kellene, hogy valaki kezébe vegye a dolgot, filmgyárral tanácskozzék, szöveggönyvet írasson, rendezőt, színészeket keressen és hamarosan meglehette az a magyar film. A jugoszláviai magyar színészet is megtalálná a maga művészetéhez a kifejezőbb és nagyobb érvényesülési lehetőséget.

Az ilyen film dokumentáris jelentősége tagadhatatlan. Hogy azonban mit jelentene a magyar közönségnek, azt talán csak a mozilátogatók lélektanának ismerői tudnák igazán felmérni.

De addig amíg senki sem akad, aki magáévá tenné a magyar film ügyét, addig csak álom marad, amelyet igyekeznek elfelejteni az ember.

Herceg János